

Sygn. akt IV KS 66/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **M. G.**,

oskarżonej o przestępstwo z art. 178a § 1k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 3 marca 2022 r.

skargi obrońcy na wyrok Sądu Okręgowego w B.

z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt VII Ka (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**
- 2. zarządza zwrot na rzecz oskarżonej wniesionej opłaty od skargi.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 maja 2021 r. Sąd Rejonowy w Ż., w sprawie II K (...), warunkowo umorzył postępowanie karne wobec M. G. o czyn z art. 178a § 1 kk ustalając okres próby na 2 lata. Sąd orzekł również zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku oraz świadczenie pieniężne w kwocie 5 000 zł na rzecz Funduszu P., zaliczył na

poczet pierwszego z wymienionych środków karnych okres rzeczywistego zatrzymania prawa jazdy oraz orzekł o kosztach postępowania.

Wyrok został zaskarżony apelacją przez prokuratora na niekorzyść oskarżonej w części (tak jak to określił) dotyczącej „orzeczenia o karze”, który zarzucił temu orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na błędnym uznaniu, iż wina i stopień społecznej szkodliwości czynu zarzucanego oskarżonej nie są znaczne i dają podstawę do warunkowego umorzenia postępowania, podczas gdy, prawidłowa analiza całości materiału dowodowego i zachowania oskarżonej przy prawidłowym uwzględnieniu stopnia jej nietrzeźwości, a także okoliczności popełnienia czynu nie dają podstawy do zastosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania.

Wyrokiem z dnia 29 września 2021 r., sprawie VII Ka (...), Sąd Okręgowy w B. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę M. G. przekazał Sądowi Rejonowemu w Ż. do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonej i sformułował w niej zarzut naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku z powodu wad uzasadnienia mimo wyraźnego zakazu ustawowego w tym kierunku oraz poprzez uznanie, że konieczne jest przeprowadzenie przewodu sądowego na nowo w całości, podczas gdy konieczność taka w niniejszej sprawie nie zachodzi z uwagi na fakt, iż uzasadnienie Sądu I instancji dotknięte jest tzw. oczywistymi omyłkami pisarskimi, które nie mają wpływu na treść wyroku, a ponadto Sąd Okręgowy sam może dokonać oceny dowodów, które w niniejszej sprawie wydają się być niebudzące wątpliwości. W związku z tym zarzutem skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonej M. G. jest zasadna.

Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia sądu I instancji i przekazanie

sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Tymczasem z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w B. wynika, że przyczyną uchylenia wyroku sądu I instancji był brak poczynienia jednoznacznych ustaleń faktycznych co do wszystkich istotnych okoliczności czynu. Okolicznością (w istocie jedyną) na którą wskazał i sprecyzował Sąd odwoławczy był stan nietrzeźwości oskarżonej w czasie czynu. Przy czym doprecyzować należy, że chodziło temu Sądowi o stopień owej nietrzeźwości, a nie o samo wystąpienie tego stanu. Dalej Sąd uzasadniając swoje kasatoryjne orzeczenie powołał się na to, że uzasadnienie wyroku Sądu I instancji zostało sporządzone w sposób nieprawidłowy, gdyż nie wiadomo, czy odnosi się do czynu z dnia 29 stycznia 2021 r., czy do czynu z dnia 30 maja 2020 r. Pomimo tego, że równocześnie przyznał, iż braki uzasadnienia nie mogą stanowić podstawy uchylenia wyroku sądu I instancji, ale „w sprawie doszło do uchybienia z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k.”.

Żadna z tych – przywołanych przez Sąd odwoławczy - okoliczności nie stanowi jednak przewidzianej w art. 437 § 2 k.p.k. podstawy do uchylenia wyroku sądu I instancji. Same nieprawidłowości dotyczące ustalenia stopnia nietrzeźwości oskarżonej nie świadczą o potrzebie przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 22 maja 2018 r., sygn. akt I KZP 3/19 (OSNKW 2019 z. 6, poz. 31), konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, o której mowa w art. 437 § 2 zd. 2 in fine kpk, jako powód uchylenia przez sąd odwoławczy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, zachodzi wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego uzasadniającą potrzebę powtórzenia wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji. Warto dodać, że przywołana uchwała Sądu Najwyższego stanowiła odpowiedź na pytanie, czy sformułowana w art. 437 § 2 k.p.k. przesłanka konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości

oznacza konieczność powtórnego przeprowadzenia wszystkich dowodów w sprawie, czy też wystarczająca jest potrzeba powtórzenia najważniejszych dowodów, rozstrzygających o odpowiedzialności karnej oraz czy może ona sprowadzać się do potrzeby dokonania ponownej oceny wszystkich dowodów.

Tymczasem nieprawidłowe ustalenie stopnia nietrzeźwości, nawet jeśli doszło do niego wskutek naruszenia art. 410 i 7 k.p.k., pomimo takich deklaracji Sądu II instancji, nie uzasadniało potrzeby powtórzenia wszystkich czynności procesowych w sprawie. Do przeprowadzenia dowodów w tym zakresie i poczynienia własnych ustaleń faktycznych uprawniony był sąd odwoławczy. Nowelizacjami z dnia 27 września 2013 r. i z dnia 20 lutego 2015 r. wprowadzono istotne zmiany w regulacjach dotyczących instancji odwoławczej, które zmodyfikowały model postępowania odwoławczego i poszerzyły możliwości wydawania przez sąd odwoławczy orzeczeń o charakterze reformatoryjnym. W obecnym stanie prawnym ustawodawca świadomie zrezygnował z obowiązującej uprzednio reguły z art. 452 § 1 k.p.k. zakazującej prowadzenia przez sąd odwoławczy postępowania dowodowego co do istoty sprawy. Jednocześnie wprowadzono prekluzję dowodową w art. 427 § 3 k.p.k., zgodnie z którą odwołujący się może wskazać nowe fakty lub dowody, jeżeli nie mógł powołać ich w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji.

Jeśli zaś chodzi o przywołane przez sąd odwoławczy wady uzasadnienia sądu I instancji, to jego lektura nie budzi wątpliwości, że mamy do czynienia z oczywistą omyłką pisarską. Zapisy znajdujące się na s. 1 uzasadnienia, które odnoszą się do czynu popełnionego 30 maja 2020 r., w których mowa o „oskarżonym”, poruszającym się innym pojazdem niż oskarżona, w innym miejscu, pozostały zapewne na szablonie uzasadnienia z innej sprawy i omyłkowo nie zostały usunięte podczas sporządzania uzasadnienia w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

